

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

	Σελ.
1.1. Συνεργασία τρίτων και οικονομικών μονάδων	31
1.2. Η σύμβαση εργασίας.....	32
1.2.1. Γενικά	32
1.2.2. Διάκριση συμβάσεων εργασίας	33
1.3. Λοιπές συγγενικές συμβάσεις	33

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

2.1. Γενικά	39
2.2. Σκοπός εσωτερικού ελέγχου υπηρεσιών προσωπικού	39
2.2.1. Ταχεία και σωστή έκδοση των στοιχείων της μισθοδοσίας	39
2.2.2. Υποβολή ορθών στοιχείων στο Δημόσιο και τα Ασφαλιστικά Ταμεία.....	40
2.2.3. Απάτες περί τη μισθοδοσία	40
2.3. Αρχές εσωτερικού ελέγχου υπηρεσιών προσωπικού	42
2.3.1. Επαρκής λογιστική οργάνωση	42
2.3.2. Κατάλληλη μηχανογραφική οργάνωση	44
2.3.3. Διαχωρισμός λειτουργικών διαδικασιών.....	44
2.3.4. Κατανομή αρμοδιοτήτων. Ικανότητα - ακεραιότητα του προσωπικού	45
2.3.5. Παραστατικά.....	47
2.4. Αλληλοϊώση μηχανογραφικών στοιχείων	47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

3.1. Λειτουργικές διαδικασίες υπηρεσιών προσωπικού	48
3.2. Προσλήψεις προσωπικού	48
3.2.1. Αρχές εσωτερικού ελέγχου των προσλήψεων	49
3.3. Παρακολούθηση του χρόνου εργασίας.....	50

	Σελ.	
3.3.1.	Συστήματα παρακολουθήσεως.....	50
3.3.2.	Εσωτερικός έλεγχος	50
3.4.	Η κατάρτιση των μισθοδοτικών καταστάσεων.....	50
3.4.1.	Γενικά περί μισθοδοτικών καταστάσεων	50
3.4.2.	Χρησιμοποίηση ηλεκτρονικού υπολογιστή.....	52
3.4.3.	Αρχές εσωτερικού ελέγχου μισθοδοτικών καταστάσεων.....	53
3.4.4.	Έλεγχος εισαγωγής στον Η/Υ δεδομένων και στοιχείων περί τη μισθοδοσία	53
3.4.5.	Έλεγχος επεξεργασμένων στοιχείων και πληροφοριών περί τη μισθοδοσία	56
3.4.6.	Λογιστικοποίηση μισθοδοτικών καταστάσεων	56
3.5.	Η πληρωμή των αποδοχών	57
3.5.1.	Γενικά	57
3.5.2.	Νόμισμα εξοφλήσεως των αποδοχών	58
3.5.3.	Άρνηση του εργοδότη να καταβάλει τις αποδοχές.....	59
3.5.4.	Επίσχεση εργασίας	59
3.5.5.	Εσωτερικός έλεγχος της εξοφλήσεως των αποδοχών	60
3.5.6.	Αζήτητοι μισθοί (Λογιστική - Ελεγκτική)	62
3.6.	Λύση των συμβάσεων	64

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

4.1.	Αρχές φορολογικής εκπτώσεως των αμοιβών και εξόδων προσωπικού	67
4.2.	Φορολογική αναγνώριση των αποζημιώσεων λόγω λύσεως της σχέσεως εργασίας	72
4.3.	Φορολογική έκπτωση εισφορών	74
4.4.	Δαπάνες που αφορούν τους εργαζόμενους και την προστασία του περιβάλλοντος	74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

5.1.	Σκοπός της λογιστικής των αμοιβών προσωπικού	76
5.2.	Περί των λογαριασμών 60.00 και 60.01 «Αμοιβές έμμισθου προσωπικού» και «Αμοιβές ημερομίσθιου προσωπικού»	78
	Περί των λογαριασμών:	
5.2.1.	60.00.00 και 60.01.00 «Τακτικές αποδοχές»	79
5.2.2.	60.00.01 και 60.01.01 «Οικογενειακά και λοιπά επιδόματα...»	81
5.2.3.	60.00.02 και 60.01.02 «Αμοιβές υπερωριακής απασχολήσεως»	81
5.2.4.	60.00.03 και 60.01.03 «Δώρα εορτών (Χριστουγέννων και Πάσχα)».....	82
5.2.5.	60.00.04 και 60.01.04 «Αποδοχές επισήμων αργιών»	83
5.2.6.	60.00.05 και 60.01.05 «Αποδοχές ασθενείας»	84
5.2.7.	60.00.06 και 60.01.06 «Αποδοχές αδείας»	85

	Σελ.
5.2.8. 60.00.07 και 60.01.07 «Επιδόματα κανονικής αδείας».....	86
5.2.9. 60.00.08 και 60.01.08 «Αποζημιώσεις μη χορηγουμένων αδειών»	86
5.2.10. 60.00.09 και 60.01.09 «Ποσοστά για πωλήσεις και αγορές» .	87
5.2.11. 60.00.10 και 60.01.10 «Εκτακτες παροχές»	88
5.3. Η λογιστική των αποζημιώσεων λόγω λύσεως της σχέσεως εργασίας	93

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΕΞΟΔΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

6.1. Γενικά	97
6.2. Λογαριασμός: 60.02.00 «Είδη ενδύσεως»	97
6.3. Λογαριασμός: 60.02.01 «Εξοδα στεγάσεως π.χ. κατοικιών»	98
6.4. Λογαριασμός: 60.02.02 «Επιχορηγήσεις και λοιπά έξοδα κυλικείου - εστιατορίου».....	99
6.5. Λογαριασμός: 60.02.03 «Εξοδα ψυχαγωγίας προσωπικού»	100
6.6. Λογαριασμός: 60.02.04 «Εξοδα επιμορφώσεως προσωπικού»	101
6.7. Λογαριασμός: 60.02.05 «Εξοδα ιατροφαρμακευτικής περιθάλψεως» .	101
6.8. Λογαριασμός: 60.02.06 «Ασφάλιστρα προσωπικού»	101
6.9. Λογαριασμός: 60.02.07 «Αξία χορηγουμένων αποθεμάτων (Δωρεάν διάθεση προϊόντων)»	105
6.10. Λογαριασμός: 60.02.08 «Εξαγορά προϋπηρεσίας»	107
6.11. Λογαριασμός: 60.02.09 «Εξοδα ημερίδων»	107
6.12. Λογαριασμός 60.02.10 «Εξοδα τηλεφωνίας»	107
6.13. Λογαριασμός 60.02.10 «Εξοδα κινήσεως»	107

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΕΞΟΔΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΘΕΙ

7.1. Γενικά	109
-------------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ, ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΑΞΙΔΙΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

8.1. Αποζημιώσεις εκτός έδρας	111
8.1.1. Γενικά	111
8.1.2. Τόπος απασχολήσεως του μισθωτού	112
8.1.3. Φύση αποζημιώσεως	112
8.1.4. Προϋποθέσεις καταβολής αποζημιώσεως	113
8.1.5. Περιεχόμενο αποζημίωσης	114
8.1.6. Προσαυξήσεις για απασχόληση εκτός έδρας την Κυριακή, νυκτερινές ώρες και υπερωριακώς	115
8.1.7. Εκκαθάριση εξόδων μετακινήσεως εκτός έδρας.....	116
8.1.8. Δικαιολογητικά για τη φορολογική αναγνώριση των εξόδων ταξιδίων	118

	Σελ.
8.1.9. Κρατήσεις από την αποζημίωση εκτός έδρας	122
8.1.10. Παραδείγματα	126
8.2. Οδοιπορικά	130
8.2.1. Γενικά	130
8.2.2. Κρατήσεις επί των οδοιπορικών	130
8.2.3. Φορολογική αναγνώριση της δαπάνης των οδοιπορικών	132
8.2.4. Παράδειγμα	132
8.3. Έξοδα αυτοκινήτων υπαλλήλων της επιχείρησης	132
8.3.1. Γενικά	132
8.3.2. Κρατήσεις επί των εξόδων	133
8.3.3. Φορολογική αναγνώριση του εξόδου	134
8.4. Έξοδα μεταθέσεως και παραμονής στην Ελλάδα αλλοδαπών	135

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

9.1. Γενικά	138
9.1.1. Η Λογιστική των εργοδοτικών εισφορών	138
9.1.2. Κρατήσεις από τις αμοιβές.....	139
9.1.3. Συνέπειες από τη μη διενέργεια των κρατήσεων	140

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΦΟΡΟ ΑΠΟ ΜΙΣΘΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

10.1. Έννοια εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις.....	142
10.2. Προϋποθέσεις χαρακτηρισμού των καταβαλλόμενων αμοιβών ως εισόδημα από μισθούς και συντάξεις	145
10.3. Καταβολή εισοδήματος ελεύθερου φόρου	146
10.4. Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από μισθούς και συντάξεις.....	146
10.5. Παρακράτηση φόρου στα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις.....	148
10.6. Υπολογισμός φόρου εισοδήματος αλλοδαπών, που εργάζονται στην Ελλάδα	149
10.7. Εσωτερικός έλεγχος των κρατήσεων για Φ.Μ.Υ.....	151
10.8. Απόδοση του φόρου από μισθούς και συντάξεις.....	153
10.9. Η λογιστική των φορολογικών προσθέτων τελών και προστίμων.....	154
10.10. Εκκαθαριστική δήλωση φόρου από μισθούς και συντάξεις.....	155
10.11. Η λογιστική των φόρων - τελών αμοιβών προσωπικού	157
10.12. Χαρτόσημο μισθωτών υπηρεσιών	157
10.12.1. Τι ίσχυε μέχρι 31.12.2001	157
10.12.2. Τι ισχύει από 1.1.2002	158

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΥΠΕΡ ΕΦΚΑ

11.1. Ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης.....	159
11.2. Μητρώο Ασφαλισμένων Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Α-	

	Σελ.
σφάλισης e-Ε.Φ.Κ.Α.	159
11.3. Εισφορές υπέρ ΕΦΚΑ.	161
11.3.1. Εισφορές μισθωτών και εργοδοτών (άρθρο 38, του Ν. 4387/2016 όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 34, Ν. 4670/2020).....	161
11.3.2. Λοιπές εισφορές υπολογιζόμενες βάσει των αποδοχών κλάδου σύνταξης	164
11.4. Νομολογία για τις αποδοχές επί των οποίων υπολογίζονται οι ασφαλιστικές εισφορές	164
11.5. Αποδοχές οι οποίες εξαιρούνται των εισφορών	165
11.5.1. Υπέρ Ι.Κ.Α	165
11.5.2. Υπέρ ΕΦΚΑ.....	166
11.6. Πίνακας εισφορών υπέρ ΕΦΚΑ - Μισθωτών	166
11.7. Ανώτατο όριο	167
11.8. Ημέρες εργασίας - ασφαλίσεως	167
11.9. Υπολογισμός ασφαλιστικών εισφορών στα επιδόματα δώρων (Χριστουγέννων και Πάσχα) και άδειας	169
11.10. Δήλωση - Απόδοση εισφορών	169
11.10.1. Χρόνος απόδοσης εισφορών	169
11.10.2. Τρόπος απόδοσης εισφορών	170
11.10.3. Ηλεκτρονική υποβολή όλων των ΑΠΔ και έλεγχος αυτών....	170
11.11. Εσωτερικός έλεγχος της αποδόσεως ασφαλιστικών εισφορών.....	171
11.12. Συνέπειες από το μη υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών	172
11.13. Η λογιστική των «Υποχρεώσεων προς τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς»	173
11.14. Ο έλεγχος των υποχρεώσεων προς τα ασφαλιστικά ταμεία	174
11.15. Διαχείριση ενσήμων	174
11.16. Η λογιστική των ενσήμων	176
11.17. Χρηματικές επιβραβεύσεις τέλους χρήσεως	176

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΛΟΙΠΕΣ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

12.1. Απαιτήσεις από τους μισθωτούς	177
12.2. Προκαταβολές προσωπικού	177
12.3. Χρηματικές διευκολύνσεις προσωπικού.....	177
12.4. Δάνεια προσωπικού.....	177
12.5. Αποχώρηση μισθωτού - Είσπραξη απαιτήσεων	180
12.6. Απαιτήσεις από αποχωρήσαντες μισθωτούς.....	180

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΒΑΣΕΙ
ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13
ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ
ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

13.1.	Γενικά	183
--------------	--------------	-----

Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

13.2.	Γενικά περί συμβάσεως εργασίας.....	184
13.3.	Απασχόληση με πλήρες ωράριο.....	185
13.4.	Απασχόληση με μειωμένο ωράριο	186
	13.4.1. Μορφές απασχολήσεως με μειωμένο ωράριο	186
	13.4.2. Προϋποθέσεις κατάρτισης συμβάσεων μερικής απασχολήσεως	187
13.5.	Ασφάλιση μερικώς απασχολούμενων.....	190

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

13.6.	Γενικά	191
13.7.	Καθορισμός ύψους αποδοχών.....	193
13.8.	Σύγκριση Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. με ειδικότερες Σ.Σ.Ε. κ.λπ.	193
13.9.	Σύγκριση Σ.Σ.Ε. ή Δ.Α. ή Υ.Α. με την ατομική συμφωνία	194

ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ

13.10.	Έννοια	195
13.11.	Βασικές τακτικές αποδοχές.....	195
	13.11.1. Έννοια.....	195
	13.11.2. Βασικές τακτικές αποδοχές σε χρήμα.....	196
	13.11.3. Βασικές τακτικές αποδοχές σε είδος.....	197
13.12.	Τακτικές παράγωγες αποδοχές.....	201
13.13.	Ετήσιες τακτικές αποδοχές.....	202
13.14.	Φορολογία επιδομάτων που δεν θεωρούνται τακτικές αποδοχές.....	203

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

13.15.	Γενικά	204
13.16.	Αρχές που ισχύουν επί των ωραρίων.....	206
13.17.	Καθίερωση χρονικών ορίων εργασίας (άρθρο 55, Ν. 4808/2021)	206
13.18.	Νόμιμο ωράριο προσωπικού κατά μορφή επιχείρησης	207
	13.18.1. Βιομηχανικών, τεχνικών και μεταφορικών επιχειρήσεων.....	207
	13.18.2. Ξενοδοχειακές ανώνυμες εταιρείες	208
	13.18.3. Γραφεία εν γένει	208

	Σελ.
13.18.4. Εμπορικές ανώνυμες εταιρείες και τράπεζες	208
13.18.5. Νοσηλευτικές ανώνυμες εταιρείες	209
13.18.6. Εμπορικά καταστήματα	209
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
13.19. Εξαήμερο σύστημα.....	210
13.20. Πεντέμισι ημερών σύστημα.....	210
13.21. Πενθήμερο σύστημα	211
13.21.1. Εισαγωγή στο πενήμερο σύστημα	211
13.21.2. Πενθήμερο στη Βιομηχανία	212
13.21.3. Πενθήμερο εμπορικών καταστημάτων	214
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
13.22. Καταστάσεις ωρών εργασίας προσωπικού	215
13.23. Προγράμματα εργασίας επιχειρήσεων μη υπαγομένων στο πενήμερο	217
13.24. Προγράμματα εργασίας επιχειρήσεων υπαγομένων στο πενήμερο ...	217
13.25. Τέταρτη βάρδια	218
13.26. Προγράμματα εργασίας.....	221
Πίνακας Νο 1: Μηνιαίο πρόγραμμα εργασίας σε βιομηχανία συνεχούς	
παραγωγής με τέσσερις βάρδιες.....	221
Πίνακας Νο 2: Μηνιαίο πρόγραμμα εργασίας σε βιομηχανία συνεχούς	
παραγωγής με πέντε βάρδιες	222
Πίνακας Νο 3: Πρόγραμμα εργασίας σε βιομηχανία συνεχούς παρα-	
γωγής μη υπαγομένης στις διατάξεις του πενημέρου	
με πέντε βάρδιες	223
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14	
ΑΜΟΙΒΗ ΓΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ	
ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΦΩΝΗΘΕΝΤΟΣ ΩΡΑΡΙΟΥ	
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΜΟΙΒΗ	
14.1. Προσδιορισμός εβδομαδιαίας αμοιβής.....	224
14.1.1. Προσδιορισμός εβδομαδιαίας αμοιβής μέχρι 30.6.1975.....	224
14.1.2. Προσδιορισμός εβδομαδιαίας αμοιβής από την 1.7.1975.....	224
ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	
14.2. Γενικά	226
14.3. Πώς υπολογίζεται το ωρομίσθιο	227
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15	
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ	
ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΗΘΕΩΝ ΩΡΑΡΙΟ	
15.1. Έννοια «Συμφωνηθείσας και Συνήθους» εργασίας.....	229

	Σελ.
15.2. Απασχόληση εκτός της συμφωνηθείσας ή συνήθους εργασίας.....	229
ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	
15.3. Γενικά	230
15.4. Διακρίσεις «πρόσθετης εργασίας»	230
ΑΠΛΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	
15.5. Διακρίσεις απλής πρόσθετης εργασίας	231
15.6. «Απλή πρόσθετη εργασία» μέσα στο νόμιμο ημερήσιο ωράριο.....	231
15.7. «Απλή πρόσθετη εργασία» μέσα στο εβδομαδιαίο συμβατικό ωράριο.	231
15.8. Αμοιβή «απλής πρόσθετης εργασίας»	232
15.9. Παραδείγματα απλής πρόσθετης εργασίας (έννοια και αμοιβή)	232
ΥΠΕΡΕΡΓΑΣΙΑ	
15.10. Έννοια υπερεργασίας (και ιδιόρρυθμης υπερωρίας)	234
15.11. Αρχές που ισχύουν για την υπερεργασία	235
15.11.1. Η απασχόληση σε υπερεργασία είναι στην κρίση του εργο- δότη.....	235
15.11.2. Η εκκαθάριση της υπερεργασίας γίνεται επί εβδομαδιαίας βά- σεως	236
15.12. Παραδείγματα «Υπερεργασίας» (εκκαθάριση).....	237
15.13. Υπερεργασία στο «εξαήμερο» σύστημα εργασίας.....	238
15.14. Υπερεργασία στο «πενθήμερο» σύστημα εργασίας.....	239
15.14.1. Απασχόληση του μισθωτού εντός των νομίμων χρονι- κών ορίων	239
15.14.2. Απασχόληση μέχρι 42 ώρες (νόμιμο ωράριο) στο «πενθήμε- ρο»	240
15.14.3. Απασχόληση μέχρι 48 ώρες (νόμιμο ωράριο) στο «πενθήμε- ρο»	240
15.14.4. «Ιδιόρρυθμη υπερωρία» και «νόμιμη υπερωρία πενθημέ- ρου»	242
15.15. Αμοιβή υπερεργασίας	242
15.16. Αμοιβή υπερεργασίας στο σύστημα της εξαήμερης εργασίας	243
15.17. Παραδείγματα	244
15.18. Αμοιβή υπερεργασίας στο σύστημα της πενθήμερης εργασίας - Νόμι- μο εβδομαδιαίο ωράριο 48 ωρών	248
15.19. Παραδείγματα	249
15.20. Αμοιβή υπερεργασίας στο σύστημα της πενθήμερης εργασίας - Νόμι- μο εβδομαδιαίο ωράριο 42 ωρών	253
15.21. Αμοιβή υπερεργασίας και υπερωρίας κατά τις Κυριακές, εξαιρέσιμες αργίες, νύχτες	254
15.22. Αμοιβή υπερεργασίας αμειβομένων με ποσοστά	254
15.23. Υπερεργασία σε επιχειρήσεις συνεχούς λειτουργίας μη υπαγόμενες	

	Σελ.
στις διατάξεις περί πενθημέρου.....	254
15.24. Διευθέτηση χρόνου εργασίας	255

ΥΠΕΡΩΡΙΕΣ

15.25. Γενικά	260
15.26. Νόμιμη υπερωρία.....	261
15.27. Διάκριση νομίμων υπερωριών κατά κατηγορία επιχειρήσεων.....	261
15.28. Νόμιμες υπερωρίες προσωπικού βιομηχανικών, βιοτεχνικών κ.λπ. επιχειρήσεων	261
15.29. Πότε επιτρέπεται από το Ν.Δ. 515/1970 η υπερωριακή εργασία.....	262
15.30. Τήρηση διαδικασίας για υπερωριακή απασχόληση των μισθωτών σύμφωνα με τη νομοθεσία	263
15.31. Υπερωριακή απασχόληση των μισθωτών πέρα από τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια	265
15.32. Νόμιμες υπερωρίες προσωπικού Τραπεζών, Εμπορικών Α.Ε. και γραφείων εν γένει	265
15.33. Υπερωριακή απασχόληση προσωπικού εμπορικών καταστημάτων....	266
15.34. Υπερωριακή απασχόληση προσωπικού αθλητοδωμάτων επιχειρήσεων....	267
15.35. Αμοιβή νόμιμης υπερωριακής απασχόλησης.....	267
15.36. Παράνομη υπερωρία	269
15.37. Αμοιβή κατ' εξαίρεση (ή παράνομης) υπερωρίας.....	269
15.38. Αμοιβή υπερωρίας κατά τις Κυριακές, εξαιρέσιμες αργίες, νύκτες	270
15.39. Εξαιρέσεις από την εφαρμογή διατάξεων για την υπερωριακή απασχόληση	270
15.40. Παραγραφή.....	270
15.41. Μερική απασχόληση και δυνατότητα υπερωριακής απασχόλησης	270
15.42. Πάγιο ποσό για κάλυψη υπερωριών	271
15.43. Παραδείγματα «υπερωριών» (έννοια - αμοιβή).....	271

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΑΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΤΗ ΝΥΧΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ

16.1. Έννοια	276
16.2. Απαγόρευση απασχόλησης	276
16.3. Πότε επιτρέπεται η απασχόληση την Κυριακή ή τις Αργίες (ή νόμιμη απασχόληση).....	276
16.4. Αμοιβή για απασχόληση την Κυριακή ή Αργία	278
16.4.1. Απασχόληση Νόμιμη	278
16.4.2. Απασχόληση μη νόμιμη.....	279
16.5. Παραδείγματα	279
16.6. Υπερωριακή απασχόληση κατά την Κυριακή.....	280
16.7. Παραδείγματα	281

Σελ.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ Ή ΑΛΛΗ ΗΜΕΡΑ ΑΝΑΠΑΥΣΗΣ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΝΘΗΜΕΡΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

16.8. Περί προσθέτου εβδομαδιαίας αναπαύσεως	284
16.9. Πότε επιτρέπεται η απασχόληση	284
16.10. Τι δικαιούται ο μισθωτός	284

ΗΜΕΡΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΑΡΓΙΑΣ

16.11. Γενικά	287
16.12. Ημέρες υποχρεωτικής αργίας - Αμοιβή	287
16.13. Ημέρες προαιρετικής αργίας 28ης Οκτωβρίου - Αμοιβή	292
16.14. Αμοιβή εξαιρέσιμης εορτής που συμπίπτει Κυριακή	292
16.15. Αμοιβή εξαιρέσιμης εορτής που συμπίπτει Σάββατο και η επιχείρηση εφαρμόζει το «πενθήμερο»	293
16.16. Ημέρα αναπαύσεως (ρεπό) που συμπίπτει με ημέρα αργίας	295
16.17. Αμοιβή εξαιρέσιμης εορτής που συμπίπτει με αυθαίρετες απουσίες	295
16.18. Ημέρες αργίας κατ' έθιμο	295

ΝΥΧΤΕΡΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

16.19. Έννοια	296
16.20. Αμοιβή	296
16.21. Αμοιβή υπερεργασίας και υπερωριακής εργασίας κατά τη νύχτα	297
16.22. Παραδείγματα	297

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17

ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΕΟΡΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΧΑ

17.1. Γενικά	301
17.2. Ημέρες που δεν λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό των επιδομάτων εορτών	302
17.3. Ποιοι άλλοι δικαιούνται τα επιδόματα δώρων	303
17.4. Αποδοχές επί των οποίων υπολογίζονται τα επιδόματα δώρων	303
17.5. Πώς υπολογίζονται οι λοιπές νόμιμες τακτικές παροχές (ή παράγωγες αποδοχές) στα επιδόματα δώρων	304
17.5.1. Γενικά	304
17.5.2. Τρόπος υπολογισμού της απλής πρόσθετης εργασίας στα επιδόματα δώρων	305
17.5.3. Τρόπος υπολογισμού της υπερεργασίας στα επιδόματα δώρων	305
17.5.4. Τρόπος υπολογισμού των υπερωριών στα επιδόματα δώρων	307
17.5.5. Τρόπος υπολογισμού της προσαύξησης για νόμιμη απασχόληση Κυριακή, αργία και νύκτα	307
17.6. Τρόπος υπολογισμού του επιδόματος ισολογισμού στα επιδόματα δώρων	308

	Σελ.
17.7. Τρόπος υπολογισμού του επιδόματος άδειας στα επιδόματα δώρων..	309
17.8. Προσδιορισμός «Επιδόματος δώρου» σε πλήρη απασχόληση του μισθωτού	309
17.9. Παραδείγματα υπολογισμού «Επιδόματος δώρου» σε πλήρη απασχόληση του μισθωτού.....	311
17.10. Προσδιορισμός «Επιδόματος δώρου» στην περίπτωση μη πλήρους απασχόλησης του μισθωτού.....	313
17.11. Παραδείγματα υπολογισμού «Επιδομάτων δώρων» στις περιπτώσεις μη πλήρους απασχόλησης των μισθωτών	316
17.12. Επιδόματα εορτών μισθωτών που αμείβονται με κυμαινόμενες αποδοχές	318
17.13. Επίδομα εορτών και στράτευση	320
17.14. Επίδομα εορτών μισθωτών που βρίσκονται σε διαθεσιμότητα	320
17.15. Επίδομα εορτών μισθωτών που εργάζονται «εκ περιτροπής».....	320
17.16. Επιδόματα εορτών σε επιχειρήσεις που δεν λειτουργούν για οικονομικούς λόγους.....	321
17.17. Περιορισμοί στα επιδόματα δώρων.....	321
17.18. Περιπτώσεις που δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της κοινής Υ.Α. 19040/1981	321
17.19. Χρόνος απόδοσης ασφαλιστικών επιδομάτων δώρων	322
17.20. Εισφορές υπέρ ΙΚΑ στα επιδόματα δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα των αμειβόμενων με κυμαινόμενες αποδοχές	322

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

ΑΠΟΧΗ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

18.1. Γενικά περί αποχής του μισθωτού από την εργασία	323
18.2. Αποχή του μισθωτού από την εργασία χωρίς να υπάρχει σπουδαίος λόγος (αδικαιολόγητη απουσία, απεργία, άδεια άνευ αποδοχών κ.λπ.)	323
18.3. Αποχή του μισθωτού από την εργασία λόγω σπουδαίου λόγου (ανυπαίτιο κώλυμα).....	324

ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

18.4. Προστασία των μισθωτών.....	326
18.5. Παροχές προς τους στρατευόμενους μισθωτούς.....	327
18.6. Συμβάσεις ορισμένου χρόνου.....	327

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

18.7. Γενικά	327
18.8. Όρια βραχείας ασθένειας	328
18.9. Λύση της συμβάσεως - Απόλυση κατά το χρόνο ασθένειας	328
18.10. Ασθένεια και αναπηρωματική ημέρα ανάπαυσης.....	329
18.11. Δικαιώματα εργαζομένου - εργοδότη κατά το χρόνο της ασθένειας....	330
18.12. Χρονικά όρια που ισχύει η αξίωση για μισθό των ασθενών μισθωτών	331

	Σελ.
18.13. Προσδιορισμός μισθού και ημερομισθίων χρόνου ασθενείας	331
18.14. Επανελημμένες ασθένειες (ή άλλες αποχές λόγω σπουδαίου λόγου) του μισθωτού μέσα στο ίδιο εργασιακό έτος	331
18.15. Έκπτωση επιδομάτων ασθενείας	332
18.16. Τριήμερα ασθενείας	333
18.17. Ασθένεια του μισθωτού στο σύστημα εβδομαδιαίας εργασίας πέντε εργάσιμων ημερών	333
18.18. Αποδοχές ασθενείας μισθωτού αμειβόμενου με κυμαινόμενες αποδοχές (μισθό και ποσοστά)	335
18.19. Ασφάλιση χρόνου ασθενείας	335
18.20. Ασφάλιση χρόνου ασθενείας των απασχολούμενων στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα	336
18.21. Φορολογία του επιδόματος ασθενείας	336
18.22. Παραδείγματα	337

ΚΥΟΦΟΡΙΑ - ΤΟΚΕΤΟΣ - ΛΟΧΕΙΑ

18.23. Προστασία της μητρότητας	341
18.24. Απαγόρευση απολύσεως της εργαζόμενης γυναίκας κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης και λοχείας	343
18.25. Χορήγηση άδειας τοκετού (ή άδειας μητρότητας)	344
18.25.1. Γονική άδεια	345
18.26. Άδεια μητρότητας και επιδόματα εορτών	348
18.27. Άδεια μητρότητας και κανονική άδεια	348
18.28. Δικαίωμα των εργαζομένων για λήψη αποδοχών εκ μέρους του εργοδότη	349
18.29. Άδεια φροντίδας τέκνου	349
18.30. Προστασία της μητρότητας από την ασφαλιστική νομοθεσία	350
18.31. Φορολογία βοηθημάτων τοκετού και μητρότητας	351
18.32. Παράδειγμα	351
18.33. Ιατρικές βεβαιώσεις και γνωματεύσεις (ανικανότητας προς εργασία, χορήγηση αναρρωτικής άδειας, επίδομα μητρότητας, επίδομα ασθενείας) .	355
18.34. Χορήγηση παροχών σε χρήμα (επίδομα μητρότητας, ασθενείας, έξοδα κηδείας)	356

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19

ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΑΔΕΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

19.1. Προϋποθέσεις χορηγήσεως άδειας	358
19.2. Χρόνος χορηγήσεως άδειας	360
19.3. Βιβλίο αδειών - Ηλεκτρονική αναγγελία αδειών	361
19.4. Κατάτμηση της άδειας	361
19.5. Αριθμός ημερών άδειας	363
19.6. Ποιες ημέρες δεν υπολογίζονται στην άδεια	364
19.7. Τι δικαιούται ο μισθωτός κατά τη διάρκεια της άδειας του	364

	Σελ.
19.8. Αποδοχές άδειας αμειβόμενων με σταθερό μισθό	364
19.9. Αποδοχές άδειας αμειβόμενων με κυμαινόμενες αποδοχές.....	366
19.10. Επίδομα άδειας σε πλήρη απασχόληση	367
19.11. Επίδομα άδειας σε διαλείπουσα ή εκ περιτροπής εργασία.....	367
19.12. Ομαδική χορήγηση αδειών.....	368
19.13. Απαγορεύσεις κατά τη διάρκεια της άδειας.....	368
19.14. Συνέπειες από τη μη χορήγηση της άδειας - αποζημίωση άδειας.....	368
19.15. Φορολογία και χαρτόσημο αποζημίωσης και επιδόματος άδειας.....	369
19.16. Ασφαλιστικές εισφορές αποδοχών, αποζημίωσης και επιδόματος άδειας	370
19.17. Άδεια άνευ αποδοχών και κανονική άδεια.....	371
19.18. Απεργία (ή ανταπεργία ή ανωτέρα βία) και άδεια.....	371
19.19. Αδικαιολόγητες απουσίες και άδεια.....	372
19.20. Μειωμένη απασχόληση και άδεια	373
19.20.1. Μειωμένο ωράριο και άδεια	373
19.20.2. Διαλείπουσα (ή εκ περιτροπής) απασχόληση και άδεια.....	373
19.21. Εποχιακή απασχόληση και άδεια.....	375
19.22. Άδεια και στράτευση	377

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΔΕΙΑ

19.23. Ασθένεια του μισθωτού κατά τη διάρκεια της κανονικής άδειας.....	377
19.24. Ασθένεια του μισθωτού πριν τη χορήγηση της κανονικής άδειας.....	378
19.25. Ασθένεια του μισθωτού καθόλη τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους	379
19.26. Παραδείγματα	379

ΑΔΕΙΑ ΚΑΙ ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

19.27. Αποζημίωση λόγω μη χορηγήσεως άδειας	385
19.28. Επίδομα άδειας.....	385
19.29. Ποιοι δικαιούνται να λάβουν αποζημίωση και επίδομα άδειας.....	385
19.30. Αποζημίωση λόγω μη λήψεως άδειας πριν τη στράτευση	386
19.31. Αποζημίωση λόγω μη λήψεως άδειας μετά τη στράτευση	386
19.32. Φορολογία και ασφαλιστικές εισφορές αποζημίωσης άδειας που καταβάλλεται σε μισθωτούς, λόγω λύσεως της συμβάσεως εργασίας.....	386
19.33. Συμψηφισμός αποζημιώσεων και καταλογισμός αποδοχών	386
19.34. Παραδείγματα	387
19.35. Αποχώρηση μισθωτού χωρίς προειδοποίηση.....	390

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20

ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

20.1. Λύση της σχέσεως εργασίας.....	391
20.2. Καταγγελία της συμβάσεως εργασίας	392
20.3. Έγκυρη καταγγελία.....	393
20.4. Απόλυση υπαλλήλων.....	394

	Σελ.
20.4.1. Απόλυση υπαλλήλων με προειδοποίηση	394
20.4.2. Απόλυση υπαλλήλων χωρίς προειδοποίηση.....	396
20.5. Περιορισμοί στο ύψος της αποζημίωσης.....	397
20.6. Απόλυση εργατών	399
20.7. Αποζημίωση υπαλλήλων που προϋπηρέτησαν ως εργάτες.....	400
20.8. Αποζημίωση εργατών που προϋπηρέτησαν ως υπάλληλοι.....	400
20.9. Αποζημίωση εργατών που αμείβονται με μισθό.....	400
20.10. Υπολογισμός προϋπηρεσίας για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης	400
20.11. Διαδοχή του εργοδότη - Προσδιορισμός προϋπηρεσίας στην περίπτωση απολύσεως μισθωτών	401
20.12. Τμηματική καταβολή αποζημίωσης	404
20.13. Απαγορεύσεις απολύσεων.....	404
20.14. Λύση της εργασιακής συμβάσεως χωρίς αποζημίωση	405
20.14.1. Θάνατος του μισθωτού	405
20.14.2. Οικειοθελής αποχώρηση ή με συμφωνία των μερών	406
20.14.3. Απόλυση μισθωτού πριν τη συμπλήρωση 12μήνου	406
20.14.4. Λήξη συμβάσεως ορισμένου χρόνου	406
20.14.5. Δόλια αντισυμβατική συμπεριφορά του μισθωτού	407
20.14.6. Αξίοποινη πράξη - Μήνυση	407
20.14.7. Λήξη συμβάσεως βάσει κανονισμού εργασίας.....	408
20.14.8. Ανωτέρα βία	408
20.15. Αποζημίωση μισθωτών που απολύονται ή αποχωρούν λόγω συμπληρώσεως των προϋποθέσεων για λήψη συντάξεως γήρατος.....	408
20.16. Αποζημίωση μισθωτών που αποχωρούν μετά 15ετή προϋπηρεσία στον ίδιο εργοδότη με τη συγκατάθεσή του	412
20.17. Υπολογισμός «μηνιαίου μισθού αποζημιώσεως»	413
20.18. Καταβολή μικρότερης της νόμιμης αποζημίωσης.....	416
20.19. Καταβολή μεγαλύτερης της νόμιμης αποζημίωσης	417
20.20. Συμβιβασμός ως προς την αποζημίωση.....	418
20.21. Αποζημίωση πολλαπλώς απασχολούμενων	418
20.22. Αποζημίωση μερικώς απασχολούμενων	418
20.23. Αποζημίωση αμειβομένων με κυμαινόμενες αποδοχές.....	419
20.23.1. Αποζημίωση αμειβομένων με ποσοστά ή κατ' αποκοπή.....	419
20.23.2. Αποζημίωση αμειβομένων με με μηνιαίο μισθό, (ή ημερομίσθιο) και με ποσοστά ή κατ' αποκοπή	419
20.24. Λύση της σύμβασης εργασίας μετά την απόλυση από το στρατό	419
20.25. Αποζημίωση ιδρυτικών μελών και μετόχων που είναι συγχρόνως και υπάλληλοι της Ανώνυμης Εταιρείας	420
20.26. Λύση της σύμβασης εργασίας κατά το χρόνο της ασθένειας.....	421
20.27. Συμψηφισμός της αποζημίωσης	422
20.28. Αποζημίωση και μεταγενέστερη αναδρομική αύξηση	422
20.29. Φορολογία αποζημιώσεως λόγω λύσεως της σχέσεως εργασίας	422
20.30. Φόρος αποζημίωσης εξερχομένων στη σύνταξη μισθωτών	424

	Σελι.
20.31. Φόρος αποζημίωσης όταν αυτή καταβάλλεται με δόσεις.....	425
20.32. Φορολογία αποζημίωσης όταν αυτή καταβάλλεται με δόσεις που λήγουν σε χρόνο που ισχύουν διαφορετικά φορολογικά καθεστώτα.....	426
20.33. Φορολογία συμβιβαστικής αποζημίωσης μισθωτού λόγω λύσεως συμβάσεως ορισμένου χρόνου.....	427
20.34. Φορολογία αποζημιώσεως που καταβάλλεται μετά από παραίτηση του μισθωτού για ακύρωση της απολήσεώς του.....	428
20.35. έως 20.38 Χαρτόσημο.....	428
20.39. Φορολογία αποζημίωσης που καταβάλλεται από νομικά πρόσωπα σε μέλη διοικητικού συμβουλίου λόγω λύσεως της σχέσεως που τους συνδέει.....	428
20.40. Φορολογία και χαρτόσημο αποζημίωσης σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος.....	429
20.41. Λοιπές κρατήσεις και εξόφληση.....	430
20.41.1. Λοιπές κρατήσεις.....	430
20.41.2. Εξόφληση της αποζημίωσης.....	430
20.41.3. Προστασία από τις απολήσεις.....	430
20.42. Παραδείγματα.....	433
20.43. Ακύρωση της απολήσεως - Υπερμερία εργοδότη.....	442
20.44. Κρατήσεις από τους μισθούς υπερμερίας.....	444
20.45. Διαθεσιμότητα των μισθωτών.....	446
20.46. Ομαδικές απολήσεις.....	448

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΜΜΙΣΘΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΕΑ

21.1. Γενικά.....	452
21.2. Οικειοθελής αποχώρηση.....	454
21.3. Πώς γίνεται η καταγγελία της σχέσεως.....	455
21.4. Αποδοχές έμμισθων δικηγόρων - Προσδιορισμός περιοδικής αμοιβής για τον υπολογισμό της αποζημίωσης.....	455
21.5. Οι διατάξεις που καθορίζουν ανώτατο όριο στην καταβαλλόμενη αποζημίωση δεν ισχύουν για τους δικηγόρους.....	457
21.6. Φορολογία αποζημίωσης δικηγόρων.....	457
21.7. Χαρτόσημο αποζημίωσης δικηγόρων.....	458
21.8. Φορολογικό στοιχείο που πρέπει να εκδώσει ο δικηγόρος για την είσπραξη της αποζημίωσης.....	458

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22

ΑΜΟΙΒΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

22.1. Γενικά περί αμοιβών εμπορικών αντιπροσώπων.....	459
22.2. Πότε οι προμήθειες των αντιπροσώπων θεωρούνται αμοιβή εξαρτημένης εργασίας.....	460

	Σελ.
22.2.1. Απασχόληση σε ένα εργοδότη	460
22.2.2. Παράλληλη συνεργασία με άλλους εργοδότες.....	461
22.3. Πότε οι προμήθειες των αντιπροσώπων θεωρούνται αμοιβή ανεξάρτητων υπηρεσιών.....	462
22.4. Ασφάλιση στο ΙΚΑ	462
22.4.1. Παραγωγοί πωλήσεων (πλσσιέ) οι οποίοι ασφαλίζονται στο ΙΚΑ.....	462
22.4.2. Τρόπος υπολογισμού των εισφορών	463
22.5. Φορολογική έκπτωση μισθών	464
22.6. Λύση της συμβάσεως εργασίας εμπορικού αντιπροσώπου, περιοδευόντος πωλητού, παραγωγού πωλήσεων, πλσσιέ.....	464
22.6.1. Αποζημίωση αμειβόμενων με κυμαινόμενες αποδοχές.....	464
22.6.2. Αποζημίωση αμειβόμενων με ποσοστά ή κατ' αποκοπή και κατατάσσονται στις μισθολογικές κλάσεις του ΙΚΑ.....	465
22.6.3. Προμήθειες εισπραττόμενες μετά το θάνατο του δικαιούχου.	466
22.6.4. Λογιστικοποίηση προμηθειών πωλητή μετά τη λύση της συμβάσεως	466
22.6.5. Αμοιβές για πρόσθετη εργασία του προσωπικού	466
22.6.6. Αμοιβές εισπρακτόρων	466

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23

ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΑ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

23.1. Προβλήψεις λόγω εργατικών διεκδικήσεων και διαφορών	467
23.2. Κρατήσεως αναδρομικών	470

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24

Η ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ Ν. 4093/2012

24.1. Οι αλληλαγές στις αποζημιώσεις υπαλλήλων με το Ν. 4093/2012.....	473
24.2. Καταγγελία με προειδοποίηση ιδιωτικών υπαλλήλων απασχολούμενων με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου.....	474
24.2.1. Νέα χρονικά διαστήματα προειδοποίησης σε περίπτωση καταγγελίας.....	474
24.2.2. Χρόνος έναρξης ισχύος της έγγραφης προειδοποίησης - Αποζημίωση.....	475
24.3. Αποζημίωση απόλυσης ιδιωτικών υπαλλήλων με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου σε περίπτωση καταγγελίας χωρίς προειδοποίηση	476
24.4. Αποζημίωση απόλυσης ιδιωτικών υπαλλήλων με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου οι οποίοι την 12.11.2012 έχουν συμπληρώσει (17) έτη υπηρεσίας.....	478
24.5. Υπολογισμός της αποζημίωσης υπαλλήλων που πληρούν τις προϋποθέσεις για λήψη πλήρους σύνταξης γήρατος.....	480
24.6. Συγκεντρωτικός πίνακας αποζημιώσεων υπαλλήλων	482
24.7. Η δυνατότητα του εργοδότη να καταβάλει το ήμισυ της αποζημιώσεως	

	Σελ.
απόλυσης (τακτική καταγγελία) ισχύει τόσο για τους υπαλλήλους που έχουν υπηρεσία μέχρι 16 έτη στον εργοδότη όσο και για την πρόσθετη αποζημίωση όσων κατά την 12.11.2012 είχαν συμπληρώσει 17 και άνω υπηρεσία.....	483

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 25

ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΜΕΡΙΚΩΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ

Η νομοθεσία για τη μερική απασχόληση

25.1. Αλληλαγές στη νομοθεσία για τη μερική απασχόληση	486
25.2. Μερική απασχόληση με συμφωνία εργοδότη και μισθωτού	490
25.3. Ο υπολογισμός των αποδοχών	491
25.4. Αμοιβή πρόσθετης απασχόλησης	493
25.5. Ανυπαίτιο κώλυμα	494
25.6. Κανονική άδεια, αποδοχές και επίδομα άδειας	494
25.7. Ημέρες άδειας.....	495
25.7.1. Προσδιορισμός ημερών κανονικής άδειας	495
25.7.2. Μισθωτοί με υπηρεσία λιγότερη των 10 ετών στον ίδιο εργοδότη ή προϋπηρεσία 12 ετών σε οποιονδήποτε εργοδότη	496
25.7.3. Μισθωτοί που έχουν συμπληρώσει υπηρεσία 10 ετών στον ίδιο εργοδότη ή 12 έτη σε οποιονδήποτε εργοδότη	499
25.7.4. Μισθωτοί που έχουν συμπληρώσει 25 έτη υπηρεσίας	500
25.7.5. Όταν μέσα στο ίδιο έτος υπάρχουν διαστήματα πλήρους και διαστήματα εκ περιτροπής απασχόλησης.....	501
25.7.6. Το ωράριο της μειωμένης απασχόλησης δεν είναι σταθερό...	501
25.8. Αποδοχές άδειας και επίδομα άδειας.....	501
25.8.1. Γενικά	501
25.8.2. Σε σταθερό μειωμένο ωράριο και σταθερές αποδοχές.....	502
25.8.3. Σε μη σταθερό μειωμένο ωράριο και μη σταθερές αποδοχές	503
25.9. Δώρα Εορτών.....	503
25.10. Αποζημίωση λόγω λύσεως εργασίας μερικώς απασχολούμενων	504

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 26

ΑΜΟΙΒΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

26.1. Συμβάσεις με γενικούς διευθυντές και διευθυντές. Πολιτική αποδοχών διοικητικών στελεχών από 1.1.2019 βάσει των άρθρων 110 έως 112 του Ν. 4548/2018	505
26.1.1 Γενικά	505
26.1.2 Τι πρέπει να προσέχουμε στο καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας σχετικά με τις συμβάσεις των συνδεδεμένων και διοικητικών στελεχών της εταιρείας	507
26.1.2.1 Σχετικά με τις αποδοχές των μελών του διοικητικού συμβουλίου, του γενικού διευθυντή, και του αναπληρωτή του, και των διοικητικών στελεχών όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές	

	Σελ.
Λογιστικό Πρότυπο 24, παράγραφος 9	507
26.1.2.2 Σχετικά με τις λοιπές συμβάσεις με τους γενικούς διευθυντές, και τους διευθυντές της ανώνυμης εταιρείας	507
26.2. Σχετικά με τη διανομή κερδών της χρήσεως στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου	508
26.3. Πολιτική αποδοχών	509
26.4. Περιεχόμενο της πολιτικής αποδοχών (Άρθρο 9α της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)	514
26.5. Έκθεση αποδοχών (άρθρο 9β της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ.).....	516

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 27

ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

27.1. Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χορηγεί αναλυτικό εκκαθαριστικό σημείωμα στους εργαζόμενους.....	519
27.2. Ποια στοιχεία περιλαμβάνει το εκκαθαριστικό των αποδοχών του εργαζόμενου	519
27.3. Γενικά για το συμψηφισμό των ανώτερων των νομίμων καταβαλλόμενων αποδοχών.....	519
27.4. Ποιες ανώτερες καταβαλλόμενες αποδοχές μπορούν να συμψηφισθούν με τις νόμιμες	521
27.5. Υποχρέωση του εργοδότη να χορηγεί αναλυτική εκκαθάριση των αποδοχών του μισθωτού	522

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 28

ΑΔΕΙΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ (άρθρα 24 έως 54, Ν. 4808/2021)

28.1. Άρθρο 24 Σκοπός (Άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158).....	527
28.2. Άρθρο 25 Πεδίο εφαρμογής (Άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158) ..	527
28.3. Άρθρο 26 Ορισμοί (Άρθρο 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158)	528
28.4. Άρθρο 27 Άδεια πατρότητας (Άρθρα 4 και 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158).....	529
28.5. Άρθρο 28 Γονική άδεια (Άρθρα 5 και 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158) .	530
28.6. Άρθρο 29 Άδεια φροντιστή (Άρθρο 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158)....	533
28.7. Άρθρο 30 Απουσία από την εργασία για λόγους ανωτέρας βίας (Άρθρο 7 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158).....	534
28.8. Άρθρο 31 Ευέλκτες ρυθμίσεις εργασίας (Άρθρο 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158).....	534
28.9. Άρθρο 32 Αρμόδιος φορέας ισότητας για τα περί διακρίσεων ζητήματα (Άρθρο 15 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158)	535
28.10. Άρθρο 33 Πεδίο εφαρμογής	535
28.11. Άρθρο 34 Επέκταση της άδειας μητρότητας στην υιοθεσία - Αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 4488/2017	536

	Σελ.
28.12. Άρθρο 35 Άδεια για υποβολή σε μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής.....	537
28.13. Άρθρο 36 Ειδικές προβλέψεις για τη χορήγηση της ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας - Τροποποίηση του άρθρου 142 του ν. 3655/2008.....	537
28.14. Άρθρο 37 Άδεια φροντίδας τέκνου.....	538
28.15. Άρθρο 38 Άδεια παρακολούθησης σχολικής επίδοσης τέκνου.....	539
28.16. Άρθρο 39 Άδεια γάμου.....	540
28.17. Άρθρο 40 Άδεια προγεννητικών εξετάσεων.....	540
28.18. Άρθρο 41 Μειωμένο ωράριο γονέων παιδιών με αναπηρία.....	540
28.19. Άρθρο 42 Άδεια λόγω ασθένειας παιδιού ή άλλου εξαρτώμενου μέλους.....	541
28.20. Άρθρο 43 Άδεια λόγω σοβαρών νοσημάτων των παιδιών.....	542
28.21. Άρθρο 44 Άδεια λόγω νοσηλείας των παιδιών.....	542
28.22. Άρθρο 45 Άδεια για μονογονεϊκές οικογένειες.....	543
28.23. Άρθρο 46 Εργασιακά δικαιώματα (Άρθρα 10 και 16 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158).....	543
28.24. Άρθρο 47 Απαγόρευση διακρίσεων (Άρθρα 11 και 14 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158).....	544
28.25. Άρθρο 48 Προστασία από την απόλυση και βάρος απόδειξης (Άρθρο 12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158).....	544
28.26. Άρθρο 49 Έννομη προστασία (Άρθρο 16 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158).....	546
28.27. Άρθρο 50 Κυρώσεις.....	546
28.28. Άρθρο 51 Ενημέρωση εργαζομένων (Άρθρο 17 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158).....	547
28.29. Άρθρο 52 Εξουσιοδοτικές διατάξεις.....	547
28.30. Άρθρο 53 Μεταβατικές διατάξεις.....	547
28.31. Άρθρο 54 Καταργούμενες διατάξεις.....	547
28.32. Η εγκύκλιος του Υπ. Εργασίας 47972/2021.....	548

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 29

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(άρθρα 67 έως 72, Ν. 4808/2021)

29.1. Άρθρο 67 Τηλεργασία – Αντικατάσταση του άρθρου 5 του ν. 3846/2010.....	560
29.2. Άρθρο 68 Ψηφιακές πλατφόρμες.....	564
29.3. Άρθρο 69 Συμβατική σχέση ψηφιακών πλατφορμών με παρόχους υπηρεσιών.....	564
29.4. Άρθρο 70 Συνδικαλιστικά δικαιώματα παρόχων υπηρεσιών -φυσικών προσώπων.....	565
29.5. Άρθρο 71 Υγιεινή και ασφάλεια παρόχων υπηρεσιών.....	566
29.6. Άρθρο 72 Υποχρέωση ενημέρωσης παρόχων υπηρεσιών για τα δικαιώματά τους.....	566

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 30		Σελ.
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ «ΕΡΓΑΝΗ II» (άρθρα 73 έως 81, Ν. 4808/2021)		
30.1.	Άρθρο 73. Σκοπός και λειτουργία	568
30.2.	Άρθρο 74 Ψηφιακή Κάρτα Εργασίας	569
30.3.	Άρθρο 75 Ηλεκτρονική υποβολή εντύπων στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ εκπρόθεσμη	569
30.4.	Άρθρο 76 Ενιαίοι κωδικοί και μητρώα μεταξύ Επιθεώρησης Εργασίας e-ΕΦΚΑ-ΟΑΕΔ.....	570
30.5.	Άρθρο 77 Διαλειτουργικότητα πληροφοριακών συστημάτων.....	570
30.6.	Άρθρο 78 Καταχώρηση αλληλαγής ωραρίου και υπερωριών στο Πληρο- φοριακό Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ - Τροποποίηση των περ. α' και β' του άρ- θρου 80 του ν. 4144/2013	570
30.7.	Άρθρο 79 Εξουσιοδοτικές διατάξεις.....	571
30.8.	Άρθρο 80 Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίων Α', Β' και Γ'	573
30.9.	Άρθρο 81 Καταργούμενες διατάξεις Κεφαλαίων Α', Β' και Γ'.....	573
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 31		
31.A.	Η εγκύκλιος του Υπ. Εργασίας 64597/2021 (Οδηγίες για την εφαρμογή των άρθρων 55 έως 66, Ν. 4808/2021)	575
31.1.	Άρθρο 55 Καθίερωση χρονικών ορίων εργασίας.....	575
31.2.	Άρθρο 56 Ανάπαυση εργαζομένων	576
31.3.	Άρθρο 57 Παροχή πρόσθετης εργασίας από εργαζόμενους μερικής α- πασχόλησης	577
31.4.	Άρθρο 58 Αμοιβή υπέρβασης χρονικών ορίων εργασίας	578
31.5.	Άρθρο 59 Συμφωνία περί διευθέτησης του χρόνου εργασίας	580
31.6.	Άρθρο 60 Αργία	582
31.7.	Άρθρο 61 Χρονικό όριο εξάντλησης άδειας αναψυχής	582
31.8.	Άρθρο 62 Άδεια άνευ αποδοχών	583
31.9.	Άρθρο 63 Εξαιρέσεις από την υποχρεωτική ανάπαυση κατά την Κυρια- κή και ημέρες αργίας.....	584
31.10.	Άρθρο 64 Κατάργηση διάκρισης μεταξύ υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών	585
31.11.	Άρθρο 65 Απαλληλαγή από την υποχρέωση παροχής εργασίας μετά την προμήνυση καταγγελίας	586
31.12.	Άρθρο 66 Προστασία από τις απολύσεις	587
31.B.	Έγγραφο Υπ. Εργασίας 80000/68179/614/2021. Γνωστοποίηση διατά- ξεων Ν. 4826/2021 σχετικά με τη χορήγηση παροχών σε χρήμα	589
31.Γ.	Έγγραφο Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων e-ΕΦΚΑ 384846/2021 - Καταβολή μειωμένων κατά 50% ασφαλιστικών εισφο- ρών κλάδου κύριας σύνταξης από μητέρες μισθωτές ασφαλισμένες κατά το χρόνο άδειας με αποδοχές.....	591
	Αλφαβητικό ευρετήριο	593
	Δημοσιεύσεις επιστημονικών άρθρων στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο	639